

Databronnen

Voor de analyse is gebruikt gemaakt van 3 verschillende databronnen:

- A) Toewijzingsmodel Jeugd (onderdeel van het DataWarehouse Sociaal Domein Gemeente Leeuwarden, geraadpleegd op 16-5-25)
- B) Basisregistratie Personen (BRP) van de Gemeente Leeuwarden (via download op Leeuwarden in Cijfers op 16-5-25)
- C) Regionaal Inkomensonderzoek van het CBS (via download op Leeuwarden in Cijfers op 16-5-25)

Stappen databewerking

1. Er is een selectie gemaakt van personen met 1 of meerdere toewijzingen Jeugdhulp per jaar in de periode 2020 t/m 2025 gefilterd op Regiegemeente=Leeuwarden (Databron: A).

** dus exclusief de Maatregelen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering die vallen onder het bredere begrip Jeugdzorg. Reden: data m.b.t. deze toewijzingen is voor de jaren 2020 t/m 2022 niet voorhanden.*

2. Voor alle personen geselecteerd bij stap 1 is per jaar het eerst bekende adres binnen de gemeente Leeuwarden en de wijk waarin elk adres valt achterhaalt (Databron: A)

** vanwege het Woonplaatsbeginsel hebben personen met Jeugdhulp niet altijd een adres binnen de gemeente Leeuwarden; op jaarbasis gaat gewoonlijk om circa 7 a 8% van de jongeren waar de gemeente verantwoordelijk voor is. Omdat aan deze personen geen buurt/wijk binnen Leeuwarden is toe te kennen vallen deze personen buiten de analyse.*

3. Op basis van de data verkregen in stappen 1 en 2 is een dataset gemaakt met daarin per wijk en per jaar *het aantal* personen met Jeugdhulp.

4. Er is een dataset gemaakt met daarin per wijk:

- het aantal inwoners t/m 17 jaar op 1 januari van elk jaar in de periode 2020 t/m 2025 (Databron: B)

- het % kinderen t/m 17 jaar in gezinnen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum in 2022 (Databron: C)

** vanwege het onderwerp (Jeugdhulp) is de keuze gemaakt om bij de onderverdeling naar 'armere' en 'rijkere' wijken specifiek te kijken naar de inkomenssituatie van gezinnen met kinderen (en bijv. niet naar een gemiddeld inkomen per wijk van alle personen of huishoudens). De keuze voor 'tot 120% van het sociaal minimum' is tamelijk arbitrair (er is ook gekeken naar alternatieve cijfers zoals 'onder het sociaal minimum' of 'tot 110% van het sociaal minimum' maar de volgorde van wijken is dan niet wezenlijk anders). Tenslotte, er is gekeken naar 2022 omdat dit het meest recente jaar is waarvoor definitieve cijfers beschikbaar zijn.*

5. De datasets verkregen in stappen 3 en 4 zijn samengevoegd tot 1 databestand met daarin per wijk voor elk afzonderlijk jaar weergegeven het *percentage* personen met Jeugdhulp (=aantal personen met Jeugdhulp t.o.v. het aantal inwoners t/m 17

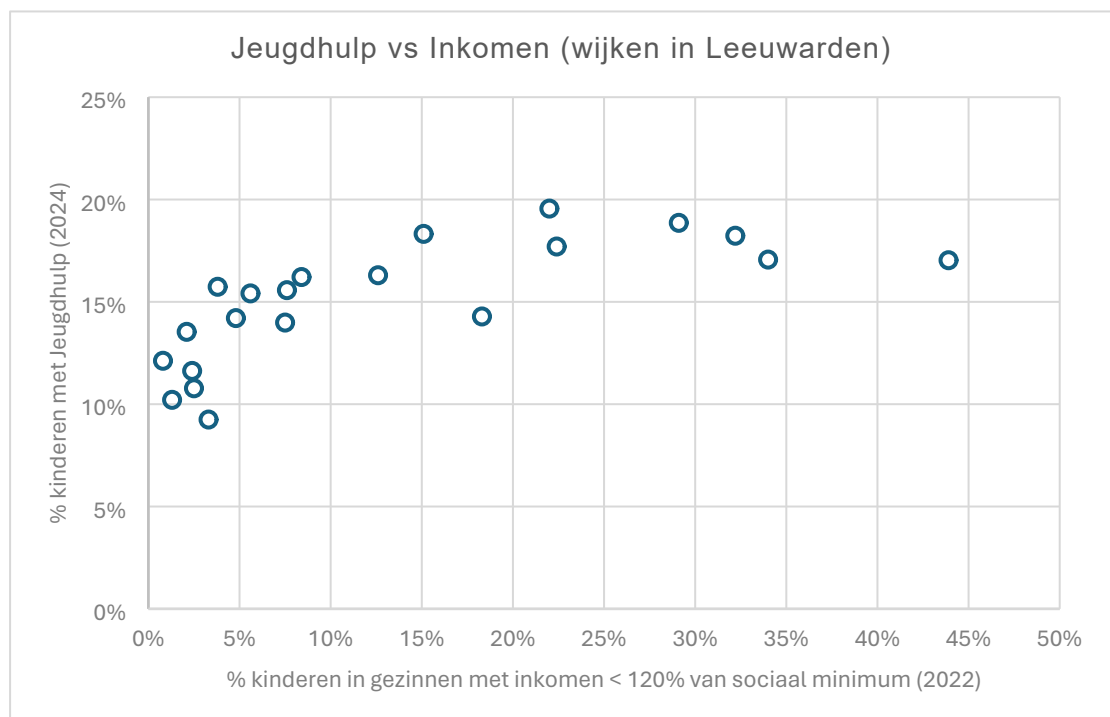
jaar), de verandering (in procentpunten) tussen het percentage personen met Jeugdhulp in 2020 en 2024 en voor 2022 het percentage kinderen t/m 17 jaar in gezinnen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Analyses

1. Relatie inkomen-zorggebruik

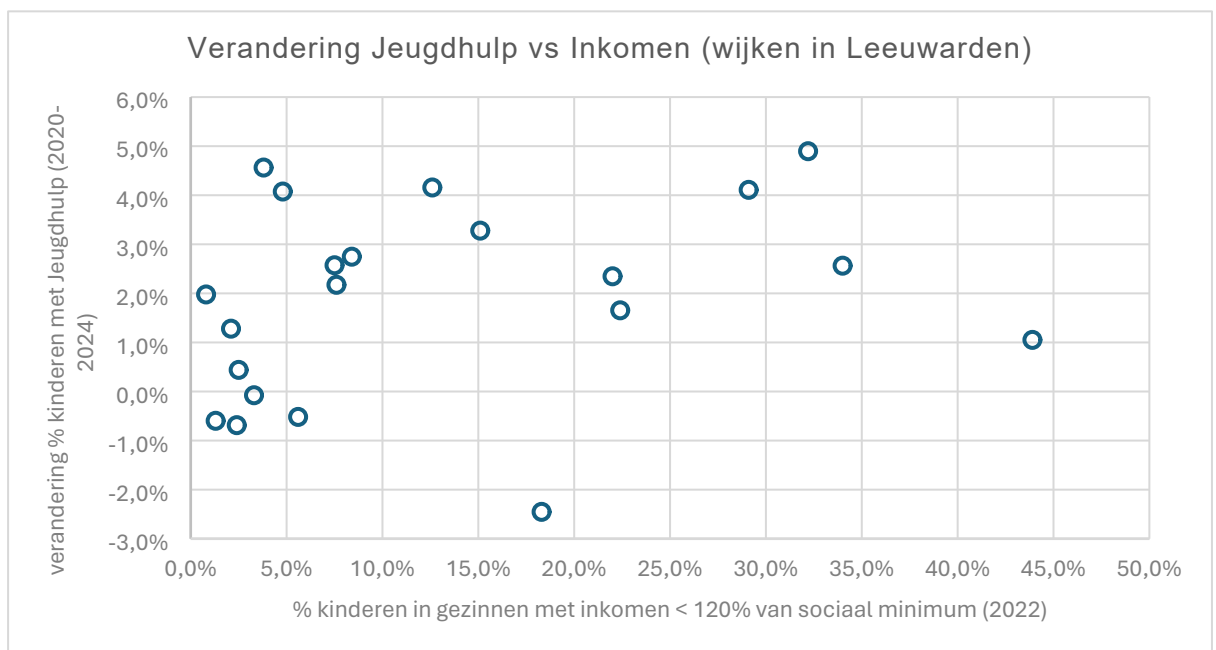
In de grafiek hieronder is te zien dat wijken met de laagste percentages kinderen 'in armoede' ook de laagste percentages kinderen in jeugdhulp hebben. Daarnaast is te zien dat boven een bepaalde grens het gebruik van Jeugdhulp niet perse toeneemt naarmate het 'armoedepercentage' hoger ligt. Zo is het hoogste percentage Jeugdhulp waarneembaar in de wijk Oud-Oost (19,6% van de kinderen in 2024) terwijl deze wijk wat betreft het 'armoedepercentage' slechts op plek 6 komt. Omgekeerd heb je dan bijv. de wijk Heechterp Schieringen dat op het gebied van armoede heel hoog scoort (43,9% van de kinderen in 2022) maar op het gebied van Jeugdhulp (17,0%) weer niet heel veel afwijkt van een wijk als Cammingaburen (met een armoedepercentage van slechts 3,8% maar wel een jeugdhulppercentage van 15,7%).

** de analyse hierboven naar de relatie tussen inkomenssituatie en zorggebruik is puur beschrijvend/verkennd. Zo wordt niet gecontroleerd voor andere factoren die het zorggebruik mogelijk kunnen verklaren (en waardoor de relatie tussen inkomen en zorg die lijkt te bestaan misschien in werkelijkheid anders is). Een diepgaand statistisch onderzoek naar de verklarende en voorspellende factoren van jeugdzorg maakt deel uit van de Leeuwarden Digitale Agenda. Uitkomsten van dit onderzoek zullen in september 2025 worden gepresenteerd.*

2. Relatie Inkomen-verandering in zorggebruik

Uit de grafiek hieronder komt niet het beeld naar voren dat *veranderingen* in jeugdzorggebruik op wijkniveau tussen 2020 en 2024 sterk samenhangen met het 'armoedepercentage' van wijken. De grootste toename in het zorggebruik is te zien bij wijken die qua armoedepercentages vrij ver uit elkaar liggen, nl de Vrijheidswijk (van 13,3 naar 18,2% jeugdhulp) met een armoedepercentage van 32,2% en Cammingaburen (van 11,2 naar 15,7% jeugdhulp) met een armoedepercentage van 3,8%. Bij de enkele wijken waar het zorggebruik tussen 2020 en 2024 is afgenomen gaat het vooral om wijken met een laag armoedepercentage. Uitzondering is de Binnenstad, dat met een armoedepercentage van 18,3% net binnen de top 7 armste wijken valt, maar het zorggebruik tussen 2020 en 2024 met 2,5% punt zag afnemen.

Cijfers per wijk

wijk	% < 120% sociaal minimum	%jeugdhulp (2020)	%jeugdhulp (2021)	%jeugdhulp (2022)	%jeugdhulp (2023)	%jeugdhulp (2024)	verschil % jeugdhulp 2020-2024
Heechterp & Schieringen	43,9%	16,0%	17,8%	18,7%	17,7%	17,0%	1,1%
Bilgaard & Havankpark e.o.	34,0%	14,5%	15,9%	17,3%	17,2%	17,1%	2,6%
Vrijheidswijk	32,2%	13,3%	15,1%	14,7%	18,8%	18,2%	4,9%
Nijlân & De Zwette	29,1%	14,8%	18,1%	18,2%	19,4%	18,9%	4,1%
Potmargezone	22,4%	16,0%	16,1%	16,1%	17,2%	17,7%	1,7%
Oud-Oost	22,0%	17,2%	18,2%	19,3%	18,9%	19,6%	2,3%
Binnenstad	18,3%	16,7%	10,6%	14,7%	14,5%	14,3%	-2,5%
Huizum-West	15,1%	15,0%	15,3%	16,2%	18,4%	18,3%	3,3%
Sonnenborgh e.o.	12,6%	12,1%	13,7%	16,0%	15,2%	16,3%	4,2%
Grou e.o.	8,4%	13,5%	15,1%	15,1%	14,7%	16,2%	2,7%
Dorpen Zuid-Oost	7,6%	13,4%	14,2%	12,5%	14,8%	15,6%	2,2%
Stiens e.o.	7,5%	11,4%	13,3%	14,1%	14,0%	14,0%	2,6%
Aldlân & De Hemrik	5,6%	15,9%	15,4%	14,5%	14,6%	15,4%	-0,5%
Westeinde e.o.	4,8%	10,1%	11,7%	11,7%	13,3%	14,2%	4,1%
Camminghaburen e.o.	3,8%	11,2%	13,2%	13,5%	14,9%	15,7%	4,6%
Dorpen Zuid-West	3,3%	9,3%	8,8%	10,4%	10,1%	9,2%	-0,1%
Goutum	2,5%	10,3%	11,9%	13,2%	10,9%	10,8%	0,4%
Vossepark & Helicon	2,4%	12,3%	13,4%	13,2%	14,8%	11,6%	-0,7%
Dokkumer Ie e.o.	2,1%	12,3%	12,6%	12,1%	14,9%	13,5%	1,3%
Hempens/Teerns & Zuiderburen	1,3%	10,8%	11,6%	13,3%	12,9%	10,2%	-0,6%
De Zuidlanden	0,8%	10,1%	9,5%	10,6%	11,1%	12,1%	2,0%